

[Landbrugsministeren]

vejen. Jeg kunne også tænke mig nogle bestemmelser, der kunne hjælpe landmænd, som havde haft et katastrofeår. Det er noget, som vi overvejer i øjeblikket og regner med at kunne tilstille udvalget snarest muligt. I den forbindelse vil jeg komme med et svar til hr. Steen Folke. Generelt kan vi vel sige, vi har en nedgang i forhold til sidste års høst-udbytte på godt 20 pct. og i forhold til et normalt år på 16–18 pct. Men et høsttab på 40–50 pct. er et tab, det almindelige landbrug har meget vanskeligt ved at klare. Man kan forsøge at sammenligne med en lønmodtager, der pludselig skal gå ned med 40–50 pct. af sin bruttoindtjening uden at have noget sikkerhedsnet. Det ville nok være noget, der ville ryste de forskellige, hvis de blev udsat for det

Vi kan spørge: har vi råd til ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt, at det skal regulere sig selv – med risiko for, at der bliver en produktionsnedgang, i kraft af at de skal realisere deres animalske værdier for at kunne klare den mindre høst, det mindre høstudbytte? Vi arbejder derfor i øjeblikket med en ekstra garantilåneordning også inden for gældssaneringsloven, som er gunstigere for de såkaldt katastroferamte landmænd, således at de likviditetsmæssigt kunne komme igennem det kommende år, 1984, uden de store omkostninger. Det vil jeg gerne have lov til at tage op, og jeg vil være parat til at tilstille udvalget ændringsforslag til gældssaneringsloven, således at det også kan komme i betragtning.

Hr. Larsen-Ledet var også inde på § 8. Jeg vil bare sige, at det er ikke administrative krav, der er skyld i, at denne paragraf ikke er blevet brugt. Det er de lovændringer, vi lavede i fællesskab, som et stort flertal i folketinget gik ind for, der gjorde, at § 8 a i praksis ikke har kunnet anvendes.

Både hr. Larsen-Ledet og hr. Bjørn Westh er inde på, at rammerne er blevet lidt snævrere siden SR-forliget. Jeg kan sige, at det har hr. Bjørn Westh været medvirkende til. Det forslag, som jeg fremsatte om gældssanering, var hr. Bjørn Wesths parti jo vældig aktivt for at indskrænke. Derfor blev der ikke så stort et træk på gældssaneringsloven. Jeg føler trang til, at vi i fællesskab ser på gældssaneringsloven, således at vi kan få den udnyttet til det formål, den havde, netop at forbedre landbrugets økonomi.

Dernæst har jeg nogle principielle betragtninger. Først, om det er taktisk spil. Det er både til hr. Stavad og til hr. Larsen-Ledet – foranlediget af den undertone, der lå i, hvad hr. Larsen-Ledet sagde. Det er selvfølgelig altid vældig rart, hvis man kan placere svaret. Jeg kunne selvfølgelig også placere svaret. Man placerer det som regel ikke hos én selv. Sådan er vi mennesker jo. Skal vi tage det historiske forløb, så var det sådan, at jeg sidste år i oktober lavede en aftale med landbruget om gældssaneringsydelse og ændringer, således at vi fik anvendt de penge, som lå i SR-forliget, på en bestemt vis. Det gik sådan nogenlunde igennem folketinget; dog beklager jeg meget, at vi ikke fik investeringsstøtten med. Det havde nok været medvirkende til, at vi havde fået bedre beskæftigelse i landdistrikterne, men det kunne ikke lade sig gøre.

Den næste fase i vores landbrugspolitik var at tage fat på den langfristede, højtforrentede gæld. Det forhandler jeg med landbruget, og vi fik en aftale om visse ting – ganske vist beklager vi, den kom lidt sent – men på grund af regeringens gode økonomiske politik steg kurserne så stærkt, at vi måtte lave dette rentesaneringsydelsesforslag i stedet for.

Jeg kan ikke forstå, at forsinkelsen skal være mit ansvar. Normalt har det været sådan, at når regeringen har forhandlet færdig med landbruget, så plejer oppositionen ikke at stille sig hindrende i vejen for, at dette gennemføres. Men det gjorde man. Det var ikke muligt at få det igennem til grundlovsdag. Jeg kan huske, at socialdemokratiet brugte den vending: vi har vores beslutningsforslag, vi må have tid til at forhandle disse ting, vi må have tid til at se på det. På det tidspunkt var der ingen hast, der var ingen hast med hensyn til rentesaneringsydelse.

I løbet af sommeren kommer der efter min opfattelse ikke nye initiativer fra socialdemokratiet. Derfor kunne jeg ikke opfatte det sådan, at man havde skiftet standpunkt. Man var stadig væk imod rentesaneringsydelsessystemet. Jeg beklager, at det ikke var muligt at få samlet et flertal inden den 9. september. Jeg retter ikke nogen bebrejdelse mod de partier, der ikke kunne tage stilling, men jeg synes dog, jeg må sige, at der er trods alt andre, der også må have et ansvar. Jeg kan jo